

שיתוף פעולה

תנועת הצופים תחנך לחיים קבוצתיים בחברה.

דקה

אחד המושגים הבולטים בעבודה בקבוצה הוא שיתוף-פעולה. לא נמצא רבים, אם בכלל, שיסכימו לדבר בגנותו, שכן הוא מאפשר להגיע להישגים טובים יותר, מטפח את ערכי החברות והריעות ואת העזרה ההדדית, הוא הכוח המניע את הקבוצה, הוא תחושת היחד. אין ספק: ללא שיתוף-פעולה לא יכולה הקבוצה להתקיים ולהתקדם. עם זאת, ככל שהוא חשוב ומרכזי, שיתוף-הפעולה הוא מיומנות מורכבת ומסובכת. כדי להגיע לשיתוף-פעולה בקבוצה, על כל חניך בפני עצמו ועל הקבוצה כולה יחד לפעול למען מטרה זו, להיות מחויבים לה ומתורגלים בה.

חניך כיתה ד', המתחיל את שנת החניכות הראשונה בתנועה, מנוסה מעט מאוד, אם בכלל, במיומנות של שיתוף-פעולה. אולי אף אין הוא מבין את חשיבותו - במיוחד במקרים שבהם נראה לו, כי יגיע להישג מספק יותר לבדו.

שיתוף-הפעולה דורש ממנו הקשבה לחבריו והתלבטות משותפת - גם אם הוא משוכנע בדרכו-שלו. עליו להשקיע זמן ומרץ כדי לשכנע את חבריו, ויותר מכול - עליו לחוש סיפוק מהתוצאה, שהיא תוצר משותף לו ולחבריו.

בפעילות זו נעסוק ונתנסה בשיתוף-פעולה.

אטריות הפעילות

■ החניך יבחן יתרונות מול קשיים בשיתוף-פעולה.

■ החניך יתנסה בשיתוף-פעולה עם חבריו לקבוצה.

■ הקבוצה תבחן את מידת שיתוף-הפעולה בין חבריה.

מהלך תפילת

תרגיל הביצה

מחלקים את הקבוצה לשני צוותי עבודה (אם הקבוצה קטנה, ניתן לערוך את התרגיל בצוות עבודה אחד), ונותנים להם דף משימה (נספח א).
בכל צוות עבודה ממנים תצפיתן. תפקידו לצפות בצוות בעבודתו ולבחון את מידת שיתוף-הפעולה המתקיים בו במהלך התרגיל. לרשותו של התצפיתן דף תצפית, הממקד את השאלות והסוגיות שעליו לבחון (נספח ב).
משימתם של הצוותים: להפיל ביצה לא מבושלת מגובה 5 מטרים - מבלי שתישבר.
לרשותם:

25 קשים	15 מהדקי נייר
6 עפרונות עץ	חבילת גומי לעיסה
20 קיסמי שיניים	5 גומיות
חוט שפגאט באורך מטר אחד	גליל נייר הדבקה
חבל באורך מטר אחד	3 מפיות נייר
4 בלונים	זוג מספריים
חתיכת בד לבד	שופרת דבק פלסטי

הזמן העומד לרשותם: 30 דקות,
אסור להם לשנות את הביצה בכל צורה שהיא – למשל, אסור לנקז או לבשל אותה.

ניתוח

בסיום המשימה מציג כל צוות את ה"אריזה" החדשה שתכנן לביצה, על יתרונותיה וחסרונותיה. מפילים את הביצים ה"ארוזות" מחלון או מדרגות, ובודקים מה קרה להן.

מסכמים:

התצפיתנים מציגים בפני הקבוצה את תהליך העבודה בצוותים, כפי שצפו בו ועל-פי הדגשים שבדף התצפית.

שואלים:

כיצד התקיימה העבודה בצוותים? מה היו שלבי העבודה?

הגדרת המשימה, העלאת אפשרויות התמודדות, בחירת האפשרות הטובה ביותר, הגדרת שלבי פעולה, חלוקת תפקידים בתוך הצוות, ביצוע, בקרה...

כיצד חשת, כיחיד בצוות, בעבודה הקבוצתית? האם כל החניכים באו לידי ביטוי? נסו להעריך: מדוע, אם בכלל, היו חניכים שלא הרגישו כנוטלים חלק במשימה?

בלהט המשימה והרצון להצליח אנו מדגישים לעתים קרובות את התוצר הסופי - ומעט מאוד מתרכזים באנשים עצמם. חניך, שאינו מצליח להשתלב מיד, ימצא את עצמו בשלב מוקדם מאוד מחוץ לעבודה - גם אם בטווח הארוך יוכל להביא תועלת רבה לתוצר הסופי ולצוות העבודה.

מהו שיתוף-פעולה? נסו להגדירו.

האם להערכתכם התקיים שיתוף-פעולה בצוותי העבודה? מה העיד על שיתוף-הפעולה? מה נגד אותו?

האם בחיי היומיום מתקיים שיתוף-פעולה בתוך הקבוצה?

באיזו דרך ניתן להגדיל את מידת שיתוף-הפעולה בקבוצה?

שיתוף-פעולה הוא פיזפונת שיש ללמוד אותה ולרכוש אותה; והדרך הטובה ביותר לכן היא ההתנסות.

בסיכום כדאי לשלב דוגמאות לשיתוף-פעולה מחיי היומיום של הקבוצה, ולהפך. כך יומחש לחניכים כיצד ניתן להקיש מהתרגיל לחיי הקבוצה שלהם, כדי לקדם את שיתוף-הפעולה בקבוצה בעתיד.

מארגן

החניך בוחר את הדרך, שבה הוא משתלב בשיתוף-פעולה קבוצתית.

מחנך

הקבוצה בוחנת את המידה, שבה מתקיים בתוכה שיתוף-פעולה.

מקבוצת